

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
kamer 4200, 4^e etage
1011 PN AMSTERDAM

Postbus 202
1000 AE AMSTERDAM
020 552 2100 (telefoon)
020 552 2603 (fax)
www.amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE AMSTERDAM

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. Staatssecretaris J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum 10 maart 2015

Kopie aan Minister van wonen en Rijksdienst, de heer Blok,
Staatssecretaris van Financiën, de heer Wiebes,
De woordvoerders Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer

Ons kenmerk MT/23752

Onderwerp Waarborgen bestaansminimum

Geachte mevrouw Klijnsma,

Kwetsbare burgers komen in de knel als schuldeisers de beslagvrije voet als bestaansminimum niet respecteren. Burgers die een beroep doen op de schuldhulpverlening worden dagelijks geconfronteerd met de gevolgen van een ondoordachte uitvoering door overheidsinstanties (met name de Belastingdienst en het CJIB), die ingrijpende bevoegdheden hebben om vorderingen op de burger te innen. De vier grote steden, G4, constateren dat deze groep in steeds sterkere mate en in groten getale in de knel komt, omdat hun bestaansminimum, wettelijk vastgelegd in 'de beslagvrije voet', in de praktijk niet gewaarborgd is. Natuurlijk moeten burgers te veel ontvangen toeslagen (en eventuele boetes) terug betalen, maar wel op een maatschappelijk verantwoorde manier.

Een groot deel van de klanten dat zich aanmeldt bij de schuldhulpverlening in de G4 heeft te maken met een beslagvrije voet die niet correct is toegepast. In het bijzonder vragen wij aandacht voor die burgers die te goeder trouw zijn en zich tot ons als lokale overheid richten om hun schulden te helpen regelen en weer financieel zelfredzaam te worden.

Het is opmerkelijk dat de Belastingdienst in bijna alle dossiers voorkomt, ondanks de intenties van deze instantie om de beslagvrije voet correct toe te passen. Het gevolg is dat mensen, vaak hele gezinnen, onnodig verder in de financiële problemen komen. Naast het persoonlijke leed heeft dit beleid onwenselijke maatschappelijke kosten door woningontruimingen, meer ziekteverzuim en meer zorgkosten.

Noodzaak actief borgen bestaansminimum

De G4 ziet graag dat ook de Rijksoverheid zich actief inzet om het bestaansminimum te borgen. Dit kan op slagvaardige wijze:

- A) door het doorvoeren van maatregelen, waarbij in geval van vorderingen, de beslagvrije voet vooraf getoetst wordt en;
- B) het tempo van de stappen, waarmee de overheid kwetsbare burgers in deze situatie beschermt drastisch op te voeren.

Een eerste en noodzakelijke stap in deze actieve inzet is dat overheidsinstanties stoppen met het toepassen van het instrument van bankbeslag, waarbij geen rekening wordt gehouden met andere beslagen en waar pas achteraf rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet.

Ook worden, ondanks de uitgesproken intenties van de Belastingdienst nog dagelijks vorderingen verrekend met toeslagen. Bovendien zijn overheidsinstanties nog niet aangesloten op het Beslagregister. De manier waarop de Belastingdienst de vorderingsinstrumenten inzet, leidt er in vrijwel alle gevallen toe dat mensen te weinig geld overhouden voor hun levensonderhoud en de schulden zich enkel opstapelen. Een berekening van de beslagvrije voet aan de voorkant van het proces kan veel onnodig leed en maatschappelijke kosten voorkomen.

De G4 steunen de ingezette ontwikkelingen rondom de vereenvoudiging van de beslagvrije voet, het niet geheel verrekenen van het kindgebonden budget bij alleenstaande ouders, het beslagregister en de Rijksincasso-visie. Echter, actie is noodzakelijk om de ontwikkelingen bij de overheid te versnellen als we kijken naar de urgentie van de situaties bij mensen voor wie het bestaansminimum nu niet gewaarborgd is.

Aanbod: gemeenten en rijksoverheid werken aan een verantwoord incassobeleid

De G4 steden nemen graag hun verantwoordelijkheid, samen met de Rijksoverheid (Belastingdienst en het CJIB), om verder invulling te geven aan een meer maatschappelijk verantwoorde incassobenadering. Het gaat ons allen immers om een beleid dat leidt tot minder problemen voor mensen met schulden en tot minder maatschappelijke kosten.

Het afgelopen jaar hebben gemeenten met andere overheidsinstanties (waaronder de Belastingdienst en het CJIB) in de zogenoemde Doorbraakgroep, al een start gemaakt met het een experiment voor het waarborgen van het bestaansminimum voor schuldhelpverleningsklanten. In dit experiment worden burgers geholpen die bij meerdere overheidsorganisaties schulden hebben en daar niet zelfstandig uitkomen, ook niet met ondersteuning vanuit de schuldhelpverlening. Met deze experimenten zijn hoopgevende resultaten bereikt. De uitvoerders kregen een ruim mandaat om te handelen in door de gemeente geïndiceerde casussen. Hierbij moet u denken aan het verkorten van termijnen van beschikkingen en correcties naar 5 werkdagen (normaal 12 weken), goede samenwerking als het gaat om vroegsignalering bij overheidsincasso en maatwerk. Bij deze proef werd dankbaar gebruik gemaakt, van de proactieve houding van collega's van de Belastingdienst en het CJIB.

Graag zouden wij samen met u een volgende stap zetten door nog dit jaar een proeftuin bij de G4 in te richten, zodat we een slag kunnen maken met een ontokerde en proactieve overheid. Een overheid die mensen perspectief biedt in plaats van hen verder in de schulden te steken.

Ons inziens kunnen hierbij de hoopvolle resultaten van het experiment van de Doorbraakgroep en het concept Verwijsindex Schuldhelpverlening (VISH) als vertrekpunt worden gebruikt. Wij stellen graag onze infrastructuur, mensen en middelen ter beschikking en gaan met enthousiasme met u en uw collega's in gesprek over hoe we nader invulling kunnen geven aan een dergelijke proeftuin en

hoe we het tempo van de maatregelen waarmee we het bestaansminimum kunnen borgen kunnen verhogen.

Graag gaan wij verder met u in gesprek over onze voorstellen en zien graag een uitnodiging tegemoet.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Arjan Vliegenthart', with a stylized, cursive script.

Arjan Vliegenthart
Wethouder Werk, Inkomen en Participatie Amsterdam

Mede namens

Wethouder Rabin Baldewsingh, Den Haag,
Wethouder Maarten Struijvenberg, Rotterdam en
Wethouder Victor Everhardt, Utrecht